

Voer sogn, Dronninglund herred,
Hjørring amt.

© Den Møllehistoriske Samling, DK – 8260 Viby J.

Matrikel no.: - ikke sporet

Synonym: Jegskov Mølle (?)

Registrant: Bertil Larsen

Dato: 02. September 1966

Historiske forhold – sammendrag: (Vandmølle) Bygningsfredning:

Billedarkiv:

..... Voers Aa – Kattegat.

- **Idskov Mølle**, der har været en mindre vandmølle, omtales 1578 som eksisterende og i drift i forbindelse med et mageskifteskøde 1578 fra Kronen paa Voergaard Hovedgaard med tilliggende fæstegods – herunder Idskov Mølle.
- 1683 ses møllen at være kommet til Dybvad Hovedgaard, men kom senere igen som fæstegods under Voergaard ved sammenlægningen af de to gaarde
- **Idskov Mølle** omtales i matriklerne 1664 og 1688. Modelbogen 1682 medtager møllen med navns nævnelse, hvor den noteres selvstændigt som en ejendom paa 1,59 tdr.htk. med 10 tdr.ld. dyrket areal.
- lokalt udpeges møllestedets beliggenhed til en lokalitet syd for landsbyen Idskov, hvor den mindre nord-syd orienterede sognevej: Idskov – Voergaard gods passerer Voers Aa, hvor spor af mølledæmningen – efter E.Tang Kristensens notater (se supplerende oplysninger – Bilagsblad no.: 01.) – stadig skulle være kendbare hen mod 1800-tallet slutning, der dog dengang omtales som værende under plov.....!
- overleveringen vil fortælle, at **Idskov Mølle** oprindeligt skulle have været beliggende paa nordsiden af aaløbet, der danner sogneskel, og dermed hørende til Skæve sogn, men siden – uvist hvornaar – skulle den være blevet flyttet til sydsiden, - og kom derved til Voer sogn.....
- uvist hvornaar er møllen blevet nedlagt*, hvor overleveringen vil fortælle, at det skete paa et tidspunkt, da gaardene Knudseje og Dybvad var ejet af Jørgen Gleerup, - der paa bekostning af **Idskov Mølle** i stedet lod **Knudseje Mølle** anlægge ved gaarden af samme navn.....
- Jørgen Gleerup (død 1798) overtog gaardene Dybvad og Knudseje 1776, efter sin fader; Jens Jacobsen Gleerup (død 1799).
- saaledes skulle den overleverede meddelelse om Jørgen Gleerups nedlæggelse af **Idskov Mølle**, - der aldrig konkret er verificeret, være sket før hans død 1798?, - men snarere og maaske mere sandsynlig paa et senere tidspunkt (se nedenfor).....?
- Imidlertid er overleveringen om i stedet at have anlagt Knudseje Mølle forkert, da denne var samtidig eksisterende og kendes tilbage fra 1500-tallet.
- forklaringen kan være, at efter gaardenes deling, hvor gaarden Knudseje en kort periode kommer paa

fremmede hænder, for igen 1838 ved køb at komme tilbage til Gleerup-slægten, at vi finder en senere Jørgen Gleerup (død 1854) som ejer, og at det indirekte skulle være ham der henvises til omkring nedlæggelsen af Idskov Mølle, i relation til og forbindelse med hans byggearbejder paa Knudseje, - der maaske ogsaa omfattede møllen dér?. (se denne: 03. – 10.02.06 Knudseje Mølle, Skæve sogn). Der er blot den passus i historien, at ved Jørgen Gleerups overtagelse 1838 af Knudseje, har **Idskov Mølle** været henhørende under Voergaard gods i en længere aarrække, - se dog ogsaa her tillige nedenfor*.

- i Evald Tang Kristensens notater benævnes **Idskov Mølle** som *Jegskov Mølle*, - hvor det ikke er lykkedes til nærværende registrant, at skaffe belæg for dette navn.....?.

* - der syntes at eksistere forhold der peger paa tiden omkring 1830'erne for Idskov Møllens nedlæggelse, idet der fra 1830 ikke længere findes oplysninger om møllen i Folketællingslisterne. Møllestedet kan i dag ikke lokaliseres i terrænet.

- der syntes ikke at eksisterer oplysninger der beskriver møllens karakteristika; hypotetisk er antagelse – med den i ”Danske Sagn” stipulerede mølledæmning, at der har eksisteret en opstemning, hvor driften har været med overfaldshjul.

- uden belæg antages det, at møllen blev drevet med traditionelt kundemølleri. Mølleskylds-htk.'s opgi-velserne savnes.

- det skal supplerende oplyses, at godsarkiverne, Skøde- og Panteprotokoller kun er gennemgaaet exten-sivt til denne registrant. Kirkebøger og Brandtaksationsprotokollerne er ikke gennemset.

- **Idskov Mølle** findes – i ukendt omfang – registreret i det nu nedlagte Nationalmuseets Mølleudvalgs arkiv, ligesom den ses medtaget i det af Ing. Anders Jespersen, Holte, udarbejdede nummerindex (IMNI-DK, 1990-revisionen).

Adresse / beliggenhed:

UTM: 32/581/6347 (IMNI DK – 1947)

Billedarkiv:

Kildehenvisning:

Kronens Skøder, Rigsarkivet, København,
Matriklerne 1664, 1688, Modelbogen 1682, Rigsarkivet, København,
Evald Tang Kristensen: „Danske Folkeminder....“, Eget Forlag, Aarhus 1896,
Dansk Adels Aarbog, - Slægtsrelateret diverse aargange,
Voergaard godsarkiv, Landsarkivet for Nørrejylland, Viborg,
Hovedgaarden Dybvads arkiv, - delvis under Voergaard, men ogsaa selvstændigt, Landsarkivet for Nørrejylland, Viborg,
Nationalmuseets Mølleudvalgs arkiv, Brede Værk, Kgs. Lyngby,
Ing. Anders Jespersen, Holte,
Bertil Larsen, Den Møllehistoriske Samling, Viby J.,

- nedenstaaende uddrag er hentet fra Evald Tang Kristensens: "Danske Sagn, som de har lydt i Folkemunde efter hidtil utrykte kilder", Eget Forlag, Aarhus, 1896:

Idskov Mølle:

" - - - Der har været en vandmølle i Jegskov, som er nedlagt for mangfoldige aar siden. Man kan endnu se spor af mølledæmningen, som nu er pløjet. Den har først staaet paa nordsiden af bækken, der gjør skel mellem Voer og Skjæve, men blev senere flyttet over paa sydsiden. Min fader kunde lige huske den paa den plads. Da den blev nedlagt, byggedes Knudseje Mølle. Knudseje og Dybvad ejedes den gang af en mand, og han nedlagde møllen. Det var Jørgen Glerup.

Peder Kristensen Vestergaard, Iskov.

Bind 3, side 324, no.: 1623.